

Kikones 2007 - Summer Study Session on Rule of Law and Democracy

Od 2005. godine održavaju se ljetni seminari pod nazivom Vladavina prava i demokracija (*Rule of Law and Democracy*) u sklopu projekta Kikones namijenjenog studentima dodiplomskih studija, poslijediplomskih studija s područja Balkana i crnomorske regije. Projekt je osmislio i izvodi *European Public Law Center* iz Atene u suradnji s grčkim Ministarstvom vanjskih poslova i Općinom Maroneia, koja je smještena na obali Trakije, gdje je i kampus koji služi za održavanje ljetnih seminara i konferencija. Projekt se posebno bavi ljudskim pravima, međunarodnim pravom i međunarodnim odnosima, pravom i politikom Europske Unije.

Ove godine održana su dva seminara, od 16. do 30. srpnja te od 30. srpnja do 10. kolovoza. Na seminarima je bilo ukupno 74 sudionika. Po prvi puta, ove godine sudjelovali su studenti i iz Hrvatske, sa zagrebačkog Pravnog fakulteta, u prvom terminu u sastavu: Ema Gojković, Igor Paulić, Dino Simonoski Bukovski, Mara Terihaj. Izbor studenata među zainteresiranima izvršili su mr.sc. Đ.Gardašević s Katedre za ustavno pravo i dekan, prof. dr.sc. J. Kregar.

U ulogama predavača našli su se dr.sc. Vassilios Grammatikas sa Sveučilišta Trakije 'Demokrit', dr.sc. Ioannis Stribis iz Međunarodnog centra za crnomorske studije te znanstveni suradnici iz atenskog Centra za europsko javno pravo: Othonas Kaisaris, Andreas Kallinis i Vassilios Anastassopoulos. Organizacijom se bavio još jedan znanstveni suradnik atenskog Centra za europsko javno pravo – Elias Kalamaras.

Potrebno je dodati da su za adekvatno znanje predavanja potrebna određena predznanja. Za ovaj seminar bio je uvjet dobro znanje engleskog jezika kao službenog jezika seminara. Nadalje, s obzirom na sadržaj predavanja, bila su potrebna i znanja iz područja ustavnog prava, europskog prava, kaznenog prava i ekonomije.

Nakon podužeg puta i tri zrakoplovna leta, naši domaćini najprije su nas odlučili uputiti u europsku integraciju i strukturu Europske Unije. Tako su se prva tri dana obrađivale tri teme i to redom: europska integracija, europski Ustav, odnosno, Ustavni ugovor i institucije EU. Predavač je bio politolog Othonas Kaisaris, a u predavanjima se detaljno osvrnuo na mehanizme odlučivanja u EU. Korisno bi bilo napomenuti da su navedena pitanja obrađena i objašnjena na predavanjima Katedre za europsko javno pravo, na drugoj godini, te da su hrvatski studenti suvereno vladali spomenutom materijom na ljetnoj školi i time aktivno sudjelovali u nastavi.

Uslijedile su dvije nove teme u nova dva dana. Andreas Kallinis predavao je o međunarodnoj ekonomiji i teorijama razvoja te o međunarodnim odnosima. Svoje postavke potkrijepio je s mnogo statističkog materijala.

Došao je i vikend, što je značilo da slijedi dvodnevna stanka. Subota je bila rezervirana za izlet u Kavalu, jedan od najljepših grčkih gradova koji se nalazi na obali 150 kilometara zapadno od Općine Maroneija. Tome je prethodio izlet u antički grad Filipi, gdje izgrađena

prva kršćanska crkva na europskom tlu i gdje su se odvale dvije bitke ratova Drugog trijumvirata. Nedjelja je bila slobodna te je većina sudionika iskoristila vrijeme za uživanje u plažama Trakije. Maroneia navečer postaje gastronomsko središte općine, prepuno taverni u kojima se može uživati u grčkim specijalitetima koji su i više nego slični pojedinim jelima koji se na hrvatskoj obali nude kao domaći specijaliteti. Sudionici iz drugih zemalja su također primijetili sličnost grčke kuhinje s tradicionalnom kuhinjom njihovih zemalja. Najviše se sporilo oko čevapa i ražnjića.

Odmorni, preplanuli i siti krenuli smo u novi radni tjedan. Treba izdvojiti izvrsno predavanje prof. Grammatikasa, koji je također predavao dva dana i to o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU i humanitarnoj intervenciji. Posebno se kritički osvrnuo na terorizam u modernom dobu i na intervencije u Afganistanu i Iraku. Osim toga, terorizam je bio tema koja je i među polaznicima škole izazvala tenzije i povišene glasove, naravno sve u granicama pristojnog ponašanja. Time su polaznici škole pokazali interes, zanimanje, ali i osjetljivost na pojavu suvremenih oblika terorizma.

Sljedeća dva dana pripala su dr.sc. Stribisu. Prvi dan predavao je o međunarodnoj dimenziji civilnog društva i participaciji u međunarodnom donošenju odluka. Drugi dan bio je posvećen međunarodnim organizacijama u 'široj' crnomorskoj regiji, u koju Međunarodni centar za crnomorske studije svrstava i Hrvatsku. Na upit hrvatskih studenata po kojem kriteriju je Hrvatska uvrštena u dotičnu regiju, odgovor je bio da ekstenzivnom interpretacijom geografskog položaja RH spada u crnomorsku regiju, prvenstveno zbog rijeke Dunav koja protječe kroz RH i ulijeva se u Crno more. Iako je sasvim jasno da bi stvarno rijetki građani RH svrstali domovinu u tu regiju, bilo je svakako osebujno slušati o takvoj koncepciji koja predstavlja određenu vrstu protuteže europskim integracijama, ali i Ruskoj Federaciji s druge strane. Nakon predavanja uslijedila je žestoka rasprava među sudionicima iz Gruzije, Rumunjske, Rusije i Ukrajine o energetskej politici Rusije kao sredstvu pritiska na zemlje crnomorske regije, a posredno i na većinu europskog kontinenta.

U svakom slučaju ostaje nam zaključiti da je sudjelovanje u ovom programu jedno pozitivno iskustvo u edukacijskom i kulturološkom smislu uz brojne zanimljive socijalne kontakte. Ovakvi skupovi studentima mogu donijeti mnogo pozitivnih iskustava, a pritom ne mislimo samo na osobni napredak nego i profesionalno usavršavanje. Nadamo se da će Pravni fakultet u Zagrebu i Katedra za ustavno pravo nastaviti suradnju te da će naši mlađi kolege imati priliku sudjelovati na ovakvim skupovima.